

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 19Csp/219/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119215567
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Baranová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8119215567.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danielou Baranovou v spore žalobkyne: D. L., P. X.X.XXXX, Y. U. XXX, XXX XX U. zastúpenej ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU JUDr. Igor Šafranko, advokátom so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 426,46 eur a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 426,46 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne od 13.12.2019 do zaplataenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. 4736632705 zo dňa 30.11.2005 v Obchodných podmienkach pre úver, v článku 4. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 4.6, v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke PB započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) úrok z omeškania (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru.“ je n e p r i j a t e ľ n o u zmluvnou podmienkou.

III. P r i z n á v a žalobkyni vo vzťahu k žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu 11.10.2019 domáhala voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 426,46 eur s prísl. a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pričom svoj návrh odôvodnila tým, že s právnym predchodcom žalovaného Poštovou bankou, a. s. (PB) uzatvorila Zmluvu o úvere č. 4736632705 dňa 30.11.2005, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 30.000,- Sk/995,82 eur, ktorý mala zaplatiť v 50 mesačných splátkach vo výške 773,- Sk/25,66 eur s RPMN vo výške 6,26 %. Zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy (ZoSÚ) a to počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a správny údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, a preto je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Poukázala ďalej na to, že zmluva neobsahuje údaj o úroku a poplatkoch, preto žalovaný nemá nárok podľa § 4 ods. 5 ZoSÚ na úroky a poplatky z poskytnutého úveru. Keďže pôvodnému veriteľovi a žalovanému na predmetný úver uhradila 1.636,78 eur, pričom úver bol vo výške 995,82 eur, výška bezdôvodného obohatenia u žalovaného predstavuje sumu 426,46 eur. O tom, že sa na jej úkor bezdôvodne obohatil, sa dozvedela od združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, o čom predložila prehlásenie zo dňa 11.9.2019. Žalobkyňa ďalej namietala neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v Obchodných podmienkach v článku 4 Splácanie úveru, započítanie pohľadávky a zabezpečenie - bod 4.6. v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke PB započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná

v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) úrok z omeškania (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru.“

Namietala, že uvedená zmluvná podmienka spôsobuje v rozpore s požiadavkou dobrej viery zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a je teda v rozpore s generálnou klauzulou podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (OZ).

2. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 19.1.2021 namietal bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a poukázal v súvislosti s rozpisom splátok na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 9.11.2016 vo veci C-42/15 s tým, že žalobkyňa nesprávne vec posúdila. Ohľadom nesprávneho údaje RPMN žalovaný poukázal na to, že výška RPMN, na ktorú žalobkyňa poukazuje, je dvakrát vyššia ako je uvedená v zmluve o úvere, z čoho plynie jednoznačný záver, že výška RPMN uvedená v zmluve o úvere je v prospech spotrebiteľa. Zároveň žalovaný vzniesol námietku premlčania, nakoľko všetky platby uskutočnené zo strany žalobkyne sú premlčané v dvojročnej subjektívnej premlčacej lehote.

Ohľadom neprijateľnej zmluvnej podmienky poukázal na ustanovenia § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 2 OZ, § 566 ods. 2 OZ s tým, že ustanovenie § 52 ods.2 OZ upravené do súčasného znenia až novelou zo dňa 1.5.2014, a teda pôvodný veriteľ do dátumu 1.5.2014 nemal dôvod žiadnu platbu žalobcu započítavať na istinu úveru, nakoľko zmluva o úvere bola uzatvorená v zmysle Obchodného zákonníka, a teda žalobca postupoval v zmysle ustanovenia § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka.

3. V replike na toto vyjadrenie žalobkyňa poukázala na to, že v súdnej veci ide o zmluvu o úvere uzavretú počas účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z., pričom rozsudok Súdneho dvora C-42/15 sa týka aplikácie zákona č. 129/200 Z.z., účinného od 1.6.2010, ktorým bola prevzatá smernica 2008/48. Na úver, ktorého posúdenie je predmetom tohto sporu sa vzťahuje Smernica rady 87/102/EHS, ktorá nevyžaduje plnú harmonizáciu.

Ohľadom skutočnej výšky RPMN považuje žalobkyňa výklad žalovaného za nesprávny, nelogický a nespravodlivý, nakoľko zákon vyžaduje správne uvedené RPMN a akákoľvek hodnota RPMN, ktorá by bola v rozpore s hodnotou podľa zákona by potom postačovala pre platnosť tohto ustanovenia. Takýto výklad by znamenal, že dodávatelia nemusia voči spotrebiteľom postupovať s odbornou starostlivosťou a môžu ich klamať v podstatných náležitostiach zmlúv bez rizika straty úrokov a poplatkov v porovnaní s dodávateľmi, ktorí RPMN neuvedú do zmluvy vôbec. Poukázala taktiež na rozhodnutia súdov o tom, že ak je výška RPMN v zmluve síce uvedená, ale v nesprávnej výške, je to v neprospech spotrebiteľa a takéto konanie je v rozpore s odbornou starostlivosťou dodávateľa, pričom je uvedenie nesprávneho údaju RPMN klamaním spotrebiteľa.

Namietala obranu žalovaného v tom smere, že dvojnásobná výška RPMN, aká by mala správne byť podľa výpočtu žalobkyne oproti uvedenej sume RPMN v zmluve je v prospech spotrebiteľa, keďže nižšia suma RPMN uvedená v zmluve znamená, že úver je dvakrát výhodnejší ako tomu v skutočnosti je. Takáto praktika je podľa žalobkyne klamlivou obchodnou praktickou a v tejto súvislosti poukázala na bod 2 rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-453/10.

Ohľadom premlčania nároku žalobkyňa poukázala na to, že o rozhodujúcich skutočnostiach na začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby sa dozvedela až od združenia, nakoľko žaloba bola podaná 10.10.2019, teda bola podaná včas. Poukázala v tejto súvislosti na prax súdov, ktorá takto rozhoduje o začatí plynutia premlčacej doby.

Ohľadom obrany žalovaného vo vzťahu k neprijateľnosti zmluvnej podmienky žalobkyňa namietala, že ustanovenie § 52 ods. 2 veta tretia OZ v znení novely č. 102/2014 nemá prechodné ustanovenia, to znamená, že od účinnosti tohto ustanovenia sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom a poukázala aj na Smernicu rady 93/13/EHS a na § 23a zákona č. 634/1992 Zb., resp. § 52 ods.1 OZ, ktoré boli účinné v čase vzniku, ako aj existencie zmluvného vzťahu.

Poukázala aj na to, že dňom vstupu SR do EÚ dňa 1.5.2004 sa v dôsledku prijatia spotrebiteľskej legislatívy stali záväznými právne akty EÚ vrátane aj Smernice 93/13/EHS, a teda dojednanie o použití všeobecnej úpravy záväzkov podľa Obchodného zákonníka, t.j. právneho kódexu určeného pre podnikateľov je potrebné posúdiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, okrem toho o neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky už bolo rozhodnuté rozsudkami súdov v obvode sídla tohto súdu.

Žalobkyňa má možnosť žalovať aj v tomto individuálnom spotrebiteľskom spore neprijateľnosť predmetnej zmluvnej podmienky.

4. Na túto repliku žalobkyne už žalovaný nereagoval.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, oboznámením listinných dôkazov: zmluva o úvere z 29.11.2005, výpočet RPMN, výpis z účtu, aktuálny stav úveru k 12.10.2018, prehlásenie HOOS H481/18 z 11.9.2019, vyjadrenie žalovaného z 19.1.2021, vyjadrenie - replika žalobkyne zo 17.4.2021 a k nej pripojené listinné dôkazy rozhodnutia súdov a zistil tento skutkový stav:

6. Dňa 30.11.2005 uzavrel právny predchodca žalobcu Poštová banka, a. s. so žalobkyňou Zmluvu o úvere, v ktorom bode 3. formulárovej zmluvy boli dohodnuté tieto náležitosti: výška úveru 30.000,- Sk, výška mesačnej splátky 773,- Sk, dátum každej ďalej platby k 27.dňu v mesiaci, počet pravidelných mesačných splátok 50, dátum prvej platby do 27.12.2005, RPMN v % 6,26, celková výška nákladov na poskytnutý úver 8.620,83 Sk.

7. Podľa formulárovej zmluvy sa zmluvou o úvere vzniká PB záväzok poskytnúť na žiadosť klient a za splnených podmienok stanovených PB peňažné prostriedky do výšky uvedenej v ZoÚ. Poskytnutím prostriedkov podľa predchádzajúcej vety vzniká klientovi záväzok tieto peňažné prostriedky vrátiť, zaplatiť úroky a poplatky, ako aj plniť ostatné povinnosti v zmysle OP. Klient svojím podpisom potvrdil, že sa oboznámil s OP, súhlasí s ich obsahom, prijíma návrhy v nich predložené a potvrdzuje ich prevzatie.

8. Podľa Obchodných podmienok pre úver (verzia 2/2005), ktoré sú na druhej strane formulároveho tlačiva a to článku 4 nazvanom Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bodu 4.5 Platby od klienta sa voči pohľadávke PB započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) úrok z omeškania (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru.“

V prípade viacerých pohľadávok PB voči klientovi sa platby klienta započítajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia. V prípade ak je klient majiteľom, príp. spoludisponentom osobného účtu verejného PB, podpisom ZoÚ udeľuje výslovný a neoddeliteľný súhlas s inkasom peňažných prostriedkov z tohto účtu na účely splácania svojich peňažných záväzkov zo ZoÚ. PB je oprávnená započítať svoje splatné i nesplatné pohľadávky voči klientovi bez ohľadu na právne tituly vzniku proti akýmkoľvek pohľadávkam klienta voči PB.

9. Podľa preambuly Obchodných podmienok PB vydáva tieto obchodné podmienky pre úver ako neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o úvere vrátane návrhu na uzavretie ZoÚ, ktorý tvorí prvú a druhú časť formulára ZoÚ. Vzťahy neupravené ZoÚ a OP sa riadia ustanoveniami Obchodného zákonníka, zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a zákonom č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov a ďalšími súvisiacimi právnymi predpismi.

10. Podľa článku III Obchodných podmienok nazvanom Úroky a poplatky, klient má povinnosť platiť za poskytnutý úver PB úroky v zmysle aktuálneho oznámenia PB (oznámenie, ktoré obsahuje úrokové sadzby PB), údaje o výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov RPMN v zmysle ZoSÚ obsahuje oboznámenie.

PB môže upraviť RPMN, úrokové sadzby, poplatky a ostatné náklady nevstupujúceho do RPMN, najmä pri zmenách objektívnych skutočností, napr. pri zmene základnej úrokovej sadzby vyhlasované Národnou bankou Slovenska, v zmene indexu spotrebiteľských cien zverejňovaných Štatistickým úradom SR a pod. Tieto zmeny PB uskutoční zmenou alebo doplnením oboznámenia alebo Sadzobníka, pričom tieto zmeny alebo doplnky nadobúdajú činnosť ku dňu v ňom uvedenom. Aktuálne znenia Sadzobníka, oznámenia a oboznámenia sú k dispozícii v obchodnom mieste.

11. Podľa výpisu z úverového účtu, úverový účet bol založený dňa 30.11.2005 a posledný zápis je uvedený 30.11.2012.

12. Podľa aktuálneho stavu pohľadávky ku dňu 12.10.2018 zaslanému žalovaným žalobkyňi, žalobkyňa uhradila na účet žalovaného v čase od 22.5.2015 do 17.10.2017 sumu 424,46 eur.

13. Podľa Prehlásenia združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 11.9.2019 značka H 481/18 žalobkyňa sa na združenie obrátila dňa 24.9.2018, kedy predložila Zmluvu o úvere č. 4736632705, ktorú uzavrela dňa 30.11.2005, po posúdení ktorej ju informovali, že je podľa ich názoru zmluvou bezúročnou a bezpoplatkovou a obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Podľa doložení výpisu z účtu Poštovej banky a prehľadu platieb od spoločnosti BENCONT COLLECTION zo dňa 11.9.2019 ju informovali o tom, že ak jej banka poskytla úver vo výške 30.000,- Sk (995,82 eur) a uhradila

doposiaľ sumu 1.636,78 eur, čiže vyššiu sumu ako jej bola veriteľom poskytnutá, došlo k bezdôvodnému obohateniu o sumu 640,96 eur, a že má právo sa súdnou cestou domáhať vydania bezdôvodného obohatenia.

14. Podľa žalobkyňou predloženého výpočtu RPMN pre spotrebiteľský úver podľa internetového portálu www.ekonomikasme.sk <<http://www.ekonomikasme.sk>> pri zadaní výšky úveru 995,82 eur, pravidelné splátky 25,66 eur, dobe splácania 50 mesiacov, RPMN je vo výške 13,26 %.

15. Poštová banka postúpila pohľadávku na BENCONT INVESTMENTS, s. r. o. a následne dňa 15.1.2013 bola postúpená predmetná pohľadávka na žalovanú spoločnosť. Dôkazy o postúpení pohľadávky predložené neboli, ale stranami sporu spochybnené neboli. Súd ich považoval za nesporné skutočnosti.

Rovnako za nespornú skutočnosť považoval aj to, že došlo k zaplateniu predmetného úveru tak, ako to žalobkyňa uviedla a ako to vyplýva aj z predložených výpisov z účtu vo výške 1.636,78 eur.

16. Z výsluchu žalobkyne súd zistil, že v tom čase bola zamestnaná na pošte na balíkovom oddelení a keď brala túto pôžičku, v podstate už mala dve pôžičky z Poštovej banky, ktoré boli splatené, atmosféra v banke bola tak, že keď bola zamestnaná na pošte, tak mala brať tieto úvery z pošty. Úver bol použitý na odpojenie bytu od centrálného kúrenia. V tom čase jej manžel pracoval a mali ešte vyživovaciu povinnosť k jednému nepinoletému dieťaťu. Splácala túto pôžičku ako sa dalo. Keď manžel prišiel o prácu, pôžičku splácať nemohla. V roku 2011 sama ochorela, potom prišla o prácu, v roku 2014 manžel dostal infarkt. Toho času sú dôchodcovia a žijú z dôchodku vo výške spolu 750 eur. Keď ešte platila v roku 2017 tento úver, stretla s pani zo združenia HOOS s tým, že ju požiadala o radu a táto potom od nej žiadala vysvetlenie a následne došlo k riešeniu celej veci cestou advokáta. Vec bola riešená so združením HOOS v rokoch 2018-2019.

17. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

18. Predmetom konania je nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka (OZ) z dôvodu, že na základe spotrebiteľského úveru z 30.11.2005, ktorý bol uzavretý za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z. v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy (ZoSÚ), s prihladnutím na právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv podľa OZ.

19. Podľa § 4 ods. 2 písm. a), g) ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,

g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

20. Podľa § 4 ods. 5 ZoSÚ, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

21. Podľa § 52 ods. 2 tretia veta OZ, na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použije ustanovenie Občianskeho zákonníka aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva.

22. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR z 21.4.2015 sp.zn. 3MCdo/ 14/2014 ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.

23. Vo vzťahu k namietanému nesplneniu obligatórnej náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm.a) ZoSÚ ohľadom výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, súd považuje rozhodnutie Súdneho dvora C-42/15 vo veci Home Credit Slovakia / Klára Bíroová v spojení s Rozsudkom Súdneho dvora EÚ z 22. apríla 2021 vo veci C-485/19 za dostatočný právny podklad pre to, aby v danom prípade s nesplnením tejto náležitosti, nespájal bezúročnosť a bezpoplatkovosť daného úveru. Podľa neskoršieho

rozsudku SD EÚ C-485/19, článok 10 ods. 2 a článok 22 ods. 1 smernice 2008/48, ako boli vyložené rozsudkom z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), sa majú uplatniť aj na zmluvu o úvere, ktorá bola uzatvorená pred vyhlásením uvedeného rozsudku a pred zmenou vnútroštátnej právnej úpravy vykonanou s cieľom dosiahnuť súd s výkladom, ktorý bol v ňom prijatý.

24. Vo vzťahu k namietanému nesplneniu obligatórnej náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. g) ZoSÚ, súd nepovažuje výpočet RPMN, ktorý bol urobený cez internetový portál ako v danom prípade žalobkyňa namieťa za preukázaný, nakoľko nie je možné prijímať výpočty RPMN z internetových portálov, iba výpočty poskytované Národnou bankou Slovenska. Internetové portály nedávajú hodnoverné, objektívne informácie na určenie výšky RPMN.

25. Súd však poukazuje na ustanovenie § 4 ods. 5 ZoSÚ s tým, že veriteľ nemôže od spotrebiteľa požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve. Súd v tejto súvislosti poukazuje na ustálenú prax v tom smere, že neuvedenie jednoznačnej výšky úrokov v zmluve je náležitosťou, pre ktorú nemôže následne dodávateľ žiadať úrok. Úrok nemôže byť premietnutý do výšky mesačnej splátky alebo do RPMN. Uvedenie úroku je podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere aj podľa Obchodného zákonníka. Je to najjednoduchší ukazovateľ, podľa ktorého si môže odvodiť spotrebiteľ, koľko vlastne preplatí sumu úveru. Preto v danom prípade súd považuje to, že v zmluve o úvere tak, ako bola predložená, nie je neuvedený úrok alebo poplatky za takú skutočnosť, pre ktorú nie je možné tieto úroky a poplatky žiadať.

26. Súd poukazuje aj na to, že samotná formulárová zmluva tým, že v jej texte je uvedené, že poskytnutím prostriedkov vzniká klientovi záväzok tieto peňažné prostriedky vrátiť, zaplatiť úroky a poplatky, ako aj plniť ostatné povinnosti v zmysle OP, uvádza povinnosť platiť úroky a poplatky priamo v zmluve. Pokiaľ na to sám dodávateľ odkazuje, avšak ani úroky, ani poplatky v zmluve neuvádza, nemožno považovať takúto prax veriteľa za splnenie zákonnej povinnosti odbornej starostlivosti v zmysle ZoSÚ.

27. Z tohto dôvodu teda veriteľ mal nárok iba na vrátenie požičanej sumy, pričom v danom prípade bolo nesporné zistené, že žalobkyňa preplatila požičanú sumu 995,82 eur a uhradila celkom 1.636,78 eur, pričom samotnému žalovanému uhradila v rokoch 2015 - 2017 sumu 426,46 eur, pričom ostatná uhradená splátka bola zaplatená 17.10.2017.

28. Ak teda žalobkyňa žiada vrátiť sumu, ktorá prevyšuje ňou prijatú finančnú čiastku, je potrebné poskytnúť jej nároku ochranu a zaviazat' žalovaného na vydanie tohto bezdôvodného obohatenia v zmysle ustanovení § 451 OZ., podľa ktorého, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

29. Podľa § 107 ods. 1 OZ, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil. Podľa § 107 ods. 2 OZ, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

30. Súd v danom prípade posudzuje premlčanie a začiatok premlčania cez prizmu rozsudku Súdneho dvora EÚ z 22. apríla 2021 vo veci C- 485/19: „ 1. Zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnené zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu“.

31. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že „v prípade bezdôvodného obohatenia trojročná premlčacia lehota je v zásade vopred známa spotrebiteľovi a je v zásade dostatočná na to, aby

dotknutému spotrebiteľovi umožnila pripraviť a podať účinný prostriedok nápravy, takže táto dĺžka sama o sebe nie je nezlučiteľná so zásadou efektivity.

32. Pokiaľ však ide o stanovený začiatok plynutia skúmanej premlčacej lehoty za okolností o aké ide vo veci, existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutý spotrebiteľ sa počas stanovenej lehoty nebude dovolávať práv, ktoré mu priznáva právo únie, v dôsledku čoho by sa ocitol v situácii, že by tieto práva nemohol uplatniť. Z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom totiž vyplýva, že trojročná lehota stanovená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom k premlčaniu dôjde aj vtedy, keď spotrebiteľ nie je sám schopný posúdiť, či je zmluvná podmienka nekalá alebo keď nevedel o nekalej povahe predmetnej zmluvnej podmienky. Tieto súvislosti je potrebné zohľadniť znevýhodnené postavenie, v ktorom sa spotrebiteľia nachádzajú voči predajcom alebo dodávateľom, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj úroveň informovanosti a skutočnosť, že je možné, že spotrebiteľia nevedia o svojich právach vyplývajúcich zo Smernice 93/13 alebo zo Smernice 2008/48, prípadne, že nepoznajú ich rozsah.

33. Zmluvy o úvere, akou je zmluva, o akú ide vo veci samej sa vo všeobecnosti plnia počas dlhého obdobia, a preto ak je udalosťou, na základe ktorej začína plynúť trojročná premlčacia lehota akákoľvek platba uskutočnená dlžníkom, čo musí overiť vnútroštátny súd, nemožno vylúčiť, že prinajmenšom pre časť uskutočnených platieb, môže dôjsť k uplynutiu premlčacej lehoty ešte pred tým, než sa skončí platnosť zmluvy, takže takýto režim premlčania môže spotrebiteľom systematicky odopierať možnosť domáhať sa vrátenia platieb uskutočnených na základe zmluvných podmienok, ktoré sú v rozpore s uvedenými smernicami.

34. Preto je potrebné dospieť k záveru, že procesné podmienky, o aké ide vo veci samej tým, že vyžadujú od spotrebiteľa, aby podal žalobu v lehote 3 rokov od dátumu, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom k tomuto obohateniu môže dôjsť počas plnenia dlhodobej zmluvy, sú takej povahy, že môžu nadmerne sťažovať výkon práv, ktorému priznala Smernica 93/13 alebo Smernica 2008/48, a teda že tieto podmienky sú v rozpore so zásadou efektivity.

35. Spotrebiteľ nemôže mať na účely uplatnenia svojich práva vyplývajúcich z týchto ustanovení povinnosť preukazovať úmyselnú povahu konania príslušného predajcu alebo dodávateľa. Z toho vyplýva, že možnosť predĺžiť trojročnú premlčaciu lehotu pod podmienkou, že spotrebiteľ preukáže úmysel predajcu alebo dodávateľa, ako je stanovená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemôže vyvrátiť konštatovanie, že takéto procesné podmienky môžu nadmerne sťažovať výkony práv, a teda sú v rozpore so zásadou efektivity“.

36. Ohľadom premlčania súd ďalej poukazuje na to, že premlčanie je jeden z tradičných a významných inštitútov súkromného práva. Hlavným zmyslom existencie premlčania je stimulovať veriteľa k rýchlemu a včasnemu uplatneniu jeho práva a zároveň snaha predchádzať v konkrétnych prípadoch dôkaznej núdzi na strane veriteľa v súdnom konaní a prispieť aj k právnej istote účastníkov občianskoprávných vzťahov. Ak by totiž veriteľ po tom, čo mu vznikla možnosť uplatniť svoje práva príliš dlho s uplatnením svojho práva otáľal, sťažila by sa tým možnosť dopátrať sa skutkového stavu a sťažilo by to aj dôkazné konanie a zároveň by vznikol na dlhú dobu trvajúci nevyriešený právny vzťah a tento by neprispieval k právnej istote. Z tohto dôvodu je teda zrejmé, že žalobkyňa hneď po tom, čo sa dozvedela o dôvodoch, pre ktoré by sa mohla domáhať vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaného aj svoj nárok uplatnila v subjektívnej dvojročnej aj objektívnej trojročnej premlčacej lehote.

37. Súd v tejto súvislosti poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 371/2018, ktorý uvádza, že v prípade spotrebiteľskej legislatívy je popri gramatickom výklade namieste použiť aj výklad teologický v súlade so zmyslom právnej úpravy, ktorý je v tomto prípade determinovaný princípom potreby zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Ten vychádza z požiadavky korektných spotrebiteľských zmlúv voči spotrebiteľom, zo zákazu zneužívania dominantného postavenia dodávateľa a zákazu používania zmluvných podmienok, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

38. Súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu SR zo dňa 17.2.2016 sp.zn. I.ÚS 548/2015, podľa ktorého zákaz bezdôvodného obohatenia patrí svojou povahou do kategórie základných a všeobecných princípov, na ktorých stojí od nepamäti celý kontinentálny právny poriadok. Základným zmyslom

ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka je (aplikujúce uvedené na nároky vzniknuté z bezdôvodného obohatenia) predovšetkým účinná ochrana poškodeného, na úkor ktorého sa obohatila iná osoba.

39. V zmysle vyššie uvedeného rozsudku Súdneho dvora teda súd vzhľadom na skutkové okolnosti svedčiace o tom, že ostatné platby žalobkyňou na tento dlhodobo poskytnutý úver, boli zaplatené v roku 2017, pričom po preskúmaní zmluvy ju združenie 11.9.2019 informovalo o dôvode, pre ktorý došlo k porušeniu spotrebiteľských práv na jej strane. Na tento prípad je potrebné aplikovať právne závery rozhodnutia Súdneho dvora vo veci C-485/19 a počítat' začiatok trojročnej premlčacej doby, v ktorej mala a mohla žalobkyňa uplatniť svoj nárok odo dňa 11.9.2019., kedy sa skutkové okolnosti o bezdôvodnom obohatení dozvedela. Z tohto dôvodu je teda zrejmé, že ak žaloba bola podaná 11.10.2019, nemôže byť nárok premlčaný.

40. Súd preto priznal žalobkyni nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ako aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ s prihladnutím na zákonnú výšku úrokov z omeškania podľa vládneho nariadenia č. 87/1995 Z.z.

41. Vo vzťahu k určeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky podľa žaloby, súd poukazuje na to, že podľa § 52 ods. 2 tretia veta OZ, na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použije ustanovenie Občianskeho zákonníka aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva.

42. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR z 21.4.2015 sp.zn. 3MCdo/ 14/2014 ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.

43. Podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak.

44. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

45. Podľa § 53 ods. 2 OZ, ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia. Podľa § 53 ods. 3 OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, že spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú k zvýšeniu ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia.

46. Podľa § 53 ods. 4 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

47. V danom kontexte je teda zrejme, že dodávateľ finančných služieb ako banka, pokiaľ aj uplatnil v obchodných podmienkach predmetnú klauzulu, jednalo sa o neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko predmetný zmluvný vzťah trval až do roku 2017, teda v čase, keď aj došlo k prijatiu ustanovenia o tom, že sa na spotrebiteľské právne vzťahy majú prednostne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, žalovaný tak mohol urobiť a zjavne tak neurobil a podľa tohto ustanovenia, pokiaľ by aj neplatilo rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo/14/2014, bolo povinnosťou žalovaného reagovať na túto právnu úpravu a prispôbiť aj započítavanie jednotlivých platieb v zmysle ustanovenia Občianskeho zákonníka a nie v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka.

48. Ak teda pôvodný veriteľ postupoval pri započítavaní platieb plne v zmysle Obchodného zákonníka, nakoľko podľa tvrdenia žalovaného až novelou 1.5.2014 mohol na daný právny vzťah aplikovať normy Občianskeho zákonníka, je potrebné poukázať na to, že predmetné zmluvné dojednanie je aj v rozpore s generálnou klauzulou prijateľnosti zmluvných podmienok z dôvodov vyššie uvedených, pretože zakladá zjavne nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán. Ak sa totižto započíta plnenie najskôr na poplatky, úroky a až neskôr na istinu, tak je zrejme, že výška dlžnej sumy v skutočnosti je oveľa vyššia, než ako je deklarovaná. Ak spotrebiteľ uhradza najskôr poplatky a úroky a až neskôr istinu, tak istina, pokiaľ by nebola zaplatená, túto je možné úročiť. Úroky úročiť nemožno a z tohto dôvodu je takýto postup v hrubom nepomere práv vo vzťahu dodávateľa a spotrebiteľa.

49. Aj z tohto dôvodu bolo potrebné vysloviť neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky.

50. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovení §§ 255 a 262 CSP, podľa ktorých súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Ak súd rozhoduje čiastočným rozsudkom alebo medzitémym rozsudkom, môže rozhodnúť, že o trovách konania bude rozhodnuté v rozsudku, ktorým rozhodne o všetkých uplatnených procesných nárokoch alebo o celom uplatnenom procesnom nároku.

51, Keďže žalobkyňa mala vo veci plný úspech, súd jej priznal vo vzťahu k žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresný súd Prešov. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha. (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli procesnej uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné rozhodnutie vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 CSP).